

BRUXELLES-CAPITALE

ASSEMBLEE REUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE

SESSION ORDINAIRE 1995-1996

29 NOVEMBRE 1995

PROPOSITION D'ORDONNANCE

relative à l'aide à la jeunesse

(déposée par Mme Sylvie FOUCART) (F.)

Développements

Les mutations institutionnelles qu'a connues la Belgique au cours de cette décennie ont permis de préciser les compétences des Communautés, notamment en matière de protection de la jeunesse.

Les modifications du 8 août 1988 aux lois spéciales de réformes institutionnelles du 8 août 1980 ont accru les compétences des Communautés et leur permettent de mettre en œuvre des mesures d'aide à l'égard des personnes, d'assurer la protection judiciaire des mineurs en danger, d'accorder de nouveaux droits aux jeunes, de prendre des dispositions relatives aux institutions.

Cette évolution institutionnelle accompagne bien évidemment l'évolution des sciences humaines, sociales, psycho-pédagogiques, ainsi que les changements intervenus au sein des familles et chez les jeunes.

Les Communautés française et flamande ont adopté des décrets qui consacrent la constante progression de notre législation en parallèle à l'évolution sociale (de la protection de l'enfance (loi de 1912) à la protection de la jeunesse (loi de 1965) et enfin l'aide aux jeunes (décrets de 1990 et 1991)).

BRUSSEL-HOOFDSTAD

VERENIGDE VERGADERING
VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

GEWONE ZITTING 1995-1996

29 NOVEMBER 1995

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

inzake de jeugdbijstand

(ingediend door mevr. Sylvie FOUCART) (F.)

Toelichting

De veranderingen die de instellingen in België de jongste tien jaar hebben ondergaan, hebben ervoor gezorgd dat de bevoegdheden van de Gemeenschappen, onder meer inzake de jeugdbescherming, nader konden worden omschreven.

De wijzigingen van 8 augustus 1988 in de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 hebben de bevoegdheden van de Gemeenschappen uitgebreid en maken het mogelijk maatregelen te nemen om personen bij te staan, te zorgen voor de gerechtelijke bescherming van minderjarigen in gevaar, nieuwe rechten aan de jongeren toe te kennen en regelingen te treffen met betrekking tot de instellingen.

Deze evolutie van de instellingen gaat natuurlijk samen met de evolutie van de menswetenschappen, de sociale en de psycho-pedagogische wetenschappen, en met de veranderingen binnen het gezin en onder de jongeren.

De Vlaamse en de Franse Gemeenschap hebben decreten goedgekeurd die aantonen dat onze wetgeving gelijke tred houdt met de maatschappelijke evolutie (van de kindbescherming (wet van 1912) tot de jeugdbescherming (wet van 1965), en tenslotte de jeugdbijstand (decreten van 1990 en 1991)).

Ces deux décrets sont immédiatement et directement applicables dans la Région de Bruxelles-Capitale, à l'exception des dispositions qui impliquent l'exercice de la contrainte. Pour l'application de ces mesures, le Conseil d'Etat estimait dans son avis du 25 juillet 1990 sur le décret francophone relatif à l'aide à la jeunesse, qu'il y avait lieu de préciser la manière dont il sera appliqué dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale.

Le Conseil d'Etat relève en effet que les dispositions décrétales «ne fournissent aucun critère d'identification de ceux qui sont soumis au décret et de ceux qui n'entrent pas dans son champ d'application» et précise que la «loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, donne à la Commission communautaire commune, compétence pour régler les matières communes aux deux communautés de Bruxelles-Capitale».

La présente ordonnance vise donc à rencontrer cette remarque du Conseil d'Etat en précisant les conditions de la saisine du tribunal de la jeunesse conformément aux conditions contenues dans le décret du 28 mars 1990 de la Communauté flamande et le décret du 4 mars 1991 de la Communauté française.

Sylvie FOUCART (F.)

Deze twee decreten zijn onmiddellijk en rechtstreeks van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met uitzondering van de dwangmaatregelen. In zijn advies van 25 juli 1990 over het Franstalige decreet betreffende de jeugdbijstand, was de Raad van State van oordeel dat de wijze van uitvoering van de maatregelen van het decreet in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad nader bepaald diende te worden.

De Raad van State merkt inderdaad op dat de bepalingen van het decreet geen enkel criterium bevatten ter identificatie van degenen die onder het decreet vallen en degenen die buiten de toepassingsfeer ervan blijven. De Raad van State preciseert voorts dat de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie de bevoegdheid geeft om de gemeenschappelijke aangelegenheden van de twee gemeenschappen van Brussel-Hoofdstad te regelen.

Deze ordonnantie heeft tot doel aan deze opmerking van de Raad van State tegemoet te komen en de voorwaarden voor de aanhangigmaking van een zaak bij de jeugdrechtbank nader te bepalen, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 28 maart 1990 van de Vlaamse Gemeenschap en het decreet van 4 maart 1991 van de Franse Gemeenschap.

PROPOSITION D'ORDONNANCE**relative à l'aide à la jeunesse****Titre I - Dispositions générales***Article 1er*

La présente ordonnance règle une matière prévue à l'article 135 de la Constitution.

Article 2

Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par :

- 1° instance administrative bruxelloise de coordination : l'instance administrative composée, d'une part du directeur de l'aide à la jeunesse mis en place par le décret du 4 mars 1991 de la Communauté française relatif à l'aide à la jeunesse, et d'autre part du fonctionnaire dirigeant le service social mis en place près le tribunal de la jeunesse par le décret du 28 mars 1990 de la Communauté flamande, qui effectue les tâches d'ordre social lui confiées par les magistrats chargés des affaires de la jeunesse. Les modalités de fonctionnement de cette instance administrative sont fixées dans un accord de coopération entre la Communauté française, la Communauté flamande et la Commission communautaire commune;
- 2° jeune : la personne âgée de moins de dix-huit ans ou celle de moins de vingt ans pour laquelle l'aide est sollicitée avant l'âge de dix-huit ans;
- 3° enfant : le jeune âgé de moins de dix-huit ans;
- 4° famille : les personnes avec qui le jeune est dans un lien de filiation ainsi que le tuteur et le protuteur;
- 5° familiaux : les personnes qui composent le milieu familial de vie du jeune en ce compris les parents d'accueil.

Article 3

La présente ordonnance s'applique aux enfants à l'égard desquels des mesures d'aide contraignante doivent être ordonnées.

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE**inzake de jeugdbijstand****Titel I - Algemene bepalingen***Artikel 1*

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 135 van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van deze ordonnantie wordt verstaan onder:

- 1° Brusselse administratieve coördinerende instantie: de administratieve instantie bestaande uit enerzijds de ambtenaar die aan het hoofd staat van de sociale dienst, opgericht bij de jeugdrechtbank bij het decreet van 28 maart 1990 van de Vlaamse Gemeenschap en die de opdrachten van sociale aard vervult die hem door de magistraten belast met jeugdzaken worden toevertrouwd, en anderzijds de directeur bij de hulpverlening aan de jeugd bedoeld in het decreet van 4 maart 1991 van de Franse Gemeenschap inzake hulpverlening aan de jeugd. De werkwijze van deze administratieve instantie wordt bepaald in een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;
- 2° jongere: de persoon die minder dan achttien jaar oud is, of die minder dan twintig jaar oud is voor wie bijstand wordt gevraagd vóór de leeftijd van achttien jaar;
- 3° kind: de jongere die minder dan achttien jaar oud is;
- 4° gezin: de personen die een band van afstamming hebben met de jongere, alsmede de voogd en de vervangende voogd;
- 5° huisgenoten: de personen waaruit het familiaal milieu van de jongere bestaat, met inbegrip van de opvangouders.

Artikel 3

Deze ordonnantie is van toepassing op de kinderen voor wie dwingende hulpverlenende maatregelen genomen dienen te worden

- lorsque leur résidence principale, au sens de l'article 3 de la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité, est située dans la Région de Bruxelles-Capitale;
- ou lorsque les enfants en difficulté se trouvent sur le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale sans avoir de résidence connue en Belgique.

Article 4

Le Tribunal de la Jeunesse intervient lorsque l'intégrité physique ou psychique d'un enfant est actuellement gravement compromise et lorsqu'une des personnes investies de l'autorité parentale ou ayant la garde matérielle de l'enfant refuse ou néglige de mettre en œuvre les mesures d'aide proposées.

L'intégrité physique ou psychique, est considérée comme gravement compromise, soit lorsque l'enfant adopte de manière habituelle ou répétée des comportements qui la compromettent réellement et directement, soit lorsque l'enfant est victime de négligences graves, de mauvais traitements, d'abus d'autorité ou d'abus sexuels le menaçant directement et réellement.

Article 5

Après avoir constaté la nécessité du recours à la contrainte, le tribunal de la jeunesse peut :

- 1° soumettre l'enfant, sa famille et ses familiers à des directives ou à un accompagnement d'ordre éducatif;
- 2° décider, dans des situations exceptionnelles, que l'enfant sera hébergé temporairement hors de son milieu de vie, en vue d'assurer son traitement, son éducation, son instruction ou sa formation professionnelle;
- 3° permettre à l'enfant, s'il a atteint l'âge de seize ans, de se fixer dans une résidence autonome ou supervisée et de prendre inscription au registre de la population du lieu de cette résidence.

Les mesures ordonnées par le Tribunal de la Jeunesse sont assorties d'un terme.

Nonobstant le terme fixé par le tribunal de la jeunesse, l'instance administrative bruxelloise de coordination peut convenir ou faire convenir d'une autre mesure qui recueille l'accord des parties. Elle en informe le tribunal de la jeunesse.

- wanneer hun hoofdverblijfplaats, in de zin van artikel 3 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten, zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevindt;
- wanneer de kinderen in moeilijkheden zich op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevinden zonder dat ze een gekende verblijfplaats in België hebben.

Artikel 4

De jeugdrechtbank treedt op wanneer de fysieke of psychische integriteit van een kind thans ernstig in het gedrang komt, en wanneer een van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen of die het kind feitelijk onder hun bewaring hebben, de voorgestelde hulpverlening weigert of de voorgestelde maatregelen niet uitvoert.

De fysieke of psychische integriteit wordt geacht ernstig in het gedrang te komen, ofwel wanneer het kind zich gewoonlijk en herhaaldelijk zo gedraagt dat zijn integriteit erdoor werkelijk en rechtstreeks in het gedrang komt, hetzij wanneer het kind slachtoffer is van ernstige nalatigheid, mishandeling, misbruik van gezag of seksuele misbruiken, die een rechtstreeks en werkelijk gevaar vormen voor het kind.

Artikel 5

De jeugdrechtbank kan, na te hebben vastgesteld dat het noodzakelijk is dwangmaatregelen te nemen,

- 1° het kind, zijn gezin en zijn huisgenoten opvoedkundige richtlijnen verstrekken of een opvoedkundige begeleiding opleggen;
- 2° in uitzonderlijke omstandigheden, beslissen dat het kind tijdelijk buiten zijn leefmilieu wordt gehuisvest met het oog op zijn behandeling, zijn opvoeding, zijn onderricht, of zijn beroepsopleiding;
- 3° het kind dat meer dan zestien jaar oud is de mogelijkheid bieden zelfstandig of onder toezicht te wonen, en zich te laten inschrijven in het bevolkingsregister van die verblijfplaats.

De door de jeugdrechtbank bevolen maatregelen zijn tijdsgebonden.

Niettegenstaande de door de jeugdrechtbank vastgestelde termijn, kan de Brusselse administratieve coördinerende instantie over een andere maatregel overeenkomen of doen overeenkomen waarmee de partijen het eens zijn. Ze geeft er de jeugdrechtbank kennis van.

Article 6

En cas de nécessité urgente de pourvoir au placement d'un enfant dont l'intégrité physique ou psychique est exposée directement et actuellement à un péril grave, et à défaut d'accord de l'enfant s'il a plus de 14 ans ou, s'il n'a pas atteint cet âge, des personnes en assumant en fait la garde, le tribunal de la jeunesse peut prendre une mesure de garde provisoire pour un délai qui ne peut excéder quatorze jours.

Le Tribunal de la Jeunesse peut également autoriser l'instance administrative bruxelloise de coordination à placer l'enfant de moins de quatorze ans pour un terme qui ne peut excéder quatorze jours.

Si, au terme de la période de quatorze jours, les personnes visées au premier alinéa persistent dans leur refus de donner leur accord à une proposition d'aide, le tribunal de la jeunesse peut prolonger la mesure provisoire de garde pour un terme non renouvelable de 60 jours maximum.

Article 7

Lorsque le tribunal de la jeunesse prend une des mesures prévues à l'article 5 ou à l'article 6, il en confie l'exécution à l'instance administrative bruxelloise de coordination.

Titre II - Dispositions modificatives et abrogatoires*Article 8*

Les articles suivants sont abrogés ou modifiés dans la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse :

1. 1° L'article 29, alinéa 2 de la loi est abrogé.

2° A l'article 29, alinéa 3 de la même loi, les mots «ou au comité de protection de la jeunesse» sont supprimés et le mot «désigné» est remplacé par le mot «désignée».

2. Les articles 30 et 31 dans la même loi sont abrogés.

3° A l'article 34, alinéa 1er de la même loi, modifiée par la loi du 31 mars 1987, les mots «au comité de protection de la jeunesse» sont remplacés par les mots «à l'instance administrative bruxelloise de coordination».

Artikel 6

Wanneer het dringend noodzakelijk is te voorzien in de plaatsing van een kind van wie de fysieke of psychische integriteit thans rechtstreeks in gevaar is, en bij gebreke van instemming van het kind dat meer dan veertien jaar oud is of van de personen die het kind dat die leeftijd niet bereikt heeft feitelijk onder hun bewaring hebben, kan de jeugdrechtbank een voorlopige maatregel van bewaring treffen voor een periode van ten hoogste veertien dagen.

De jeugdrechtbank kan ook de Brusselse administratieve coördinerende instantie machtiging geven om het kind dat minder dan veertien jaar oud is te plaatsen voor een periode van ten hoogste veertien dagen.

Indien de personen bedoeld in het eerste lid op het einde van de periode van veertien dagen nog steeds weigeren in te stemmen met een voorstel tot hulpverlening, kan de jeugdrechtbank de voorlopige maatregel van bewaring voor een niet hernieuwbare termijn van ten hoogste zestig dagen verlengen.

Artikel 7

Wanneer de jeugdrechtbank een van in artikel 5 of artikel 6 bedoelde maatregelen neemt, draagt zij de uitvoering ervan op aan de Brusselse administratieve coördinerende instantie.

Titel II - Wijzigings-en opheffingsbepalingen*Artikel 8*

De volgende artikelen van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming worden opgeheven of gewijzigd.

1. 1° Artikel 29, tweede lid, van de wet wordt opgeheven.

2° In artikel 29, derde lid, van dezelfde wet, vervallen de woorden «of aan het jeugdbeschermingscomité».

2. De artikelen 30 en 31 van dezelfde wet worden opgeheven.

3. In artikel 34, eerste lid van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 31 maart 1987, worden de woorden «aan het jeugdbeschermingscomité» vervangen door de woorden «aan de Brusselse administratieve coördinerende instantie».

4. L'article 36, alinéa 1er, 1° à 3° de la même loi est abrogé.
5. 1° A l'article 37 alinéa 2, 2° de la même loi, les mots «du comité de protection de la jeunesse ou» sont supprimés et sont remplacés par les mots «de l'instance administrative bruxelloise de coordination».
- 2° A l'article 37, alinéa 2, 3° de la même loi, les mots «du comité de protection de la jeunesse ou» sont supprimés et les mots «d'un délégué à la protection de la jeunesse» sont remplacés par les mots «de l'instance administrative bruxelloise de coordination».
- 3° A l'article 37, alinéa 2, 4° de la même loi, les mots «groupe des établissements d'observation et d'éducation surveillée de l'Etat» sont remplacés par les mots «groupe des institutions publiques de protection de la jeunesse, à régimes ouvert et fermé, de la Communauté française ou à un établissement communautaire fermé de la Communauté flamande».
6. A l'article 50, alinéa 2 de la même loi, les mots «et qui contient éventuellement les renseignements recueillis à l'intervention du comité de protection de la jeunesse» sont supprimés et les mots «d'un délégué à la protection de la jeunesse» sont remplacés par les mots «de l'instance administrative bruxelloise de coordination».
7. Les articles 52 et 53 de la même loi, sauf en ce qui concerne les mineurs poursuivis du chef d'un fait qualifié d'infraction ou les actions en déchéance de l'autorité parentale, sont abrogés.
8. A l'article 63, alinéa 1er de la même loi, les mots «1°, 3° et» sont supprimés.

Titre III - Disposition finale

Article 9

Le Collège réuni fixe les dates auxquelles les dispositions de la présente ordonnance entrent en vigueur.

Le 10 octobre 1995.

Sylvie FOUCART (F.)

4. Artikel 36, eerste lid, 1° tot 3°, van dezelfde wet wordt opgeheven.
5. 1° In artikel 37, tweede lid, 2°, van dezelfde wet, vervallen de woorden «van het jeugdbeschermingscomité of», en worden de woorden «van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming» vervangen door de woorden «van de Brusselse administratieve coördinerende instantie».
- 2° In artikel 37, tweede lid, 3°, van dezelfde wet, vervallen de woorden «van het jeugdbeschermingscomité of» en worden de woorden «van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming» vervangen door de woorden «van de Brusselse administratieve coördinerende instantie».
- 3° In artikel 37, tweede lid, 4°, van dezelfde wet, worden de woorden «de groep Rijksgestichten voor observatie en opvoeding onder toezicht» vervangen door de woorden «een gesloten gemeenschapsinrichting van de Vlaamse Gemeenschap of aan de groep overheidsinstellingen voor jeugdbescherming, met een open of gesloten regime, van de Franse Gemeenschap».
6. In artikel 50, tweede lid, van dezelfde wet, vervallen de woorden «dat eventueel de inlichtingen bevat die door bemiddeling van het jeugdbeschermingscomité zijn ingewonnen», en worden de woorden «van een afgevaardigde bij de jeugdbescherming» vervangen door de woorden «van de Brusselse administratieve coördinerende instantie».
7. De artikelen 52 en 53 van dezelfde wet worden opgeheven, behalve voor de minderjarigen die wegens een als misdrijf omschreven feit worden vervolgd, of de vorderingen tot ontzetting uit het ouderlijk gezag.
8. In artikel 63, eerste lid, van dezelfde wet, vervallen de woorden «1°, 3° en».

Titel III - Slotbepaling

Artikel 9

Het Verenigd College stelt de data vast waarop de bepalingen van deze ordonnantie in werking treden.

10 oktober 1995.

